

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Gazeta Częstochowska

Redaktor Zygmunt Trzebiński.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, Aleja II № 38, telefon № 50.

Wydawca Antoni Siennicki.

КВИТАЦІЯ.

i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

Wydawanie codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

Отпечатанный без предвари-

тельной цензуры № 38 газеты

„Gazeta Częstochowska“ заключающий

в себя 1 печать 4 лист

доставленъ ко мнѣ въ канцелярію.

1910 г.

Полцеймейстеръ

города Ченстохова.

РОСПИСКА № 336

„ODEON“ W. KRZEMIŃSKIEGO (Najstarszy w Królestwie)

cznie) **Zupełna zmiana programu!**
ram-histor. **Oblężenie Saragossy w 1808 r.** (dramat)
z u (zdjęcie z natury) **Kanał Kinda** (zdjęcie z natury)
e) **Przejście przez strumyk** (scenka komiczna)

nej **OPERETKI** ze współudziałem:
Myszkowskiego. P. KRAWCZYŃSKIEGO, tenora, i P. REM-
ystyka, artystów teatru Lubelskiego.

KREW wiodewil w 1 akcie, ze śpiewami.
REŻYSER W. NYNKOWSKI.

Wioskopach wystawiono: **Widoki Włoch** i **Francji Południowej**
Szczegóły w afiszach i programach. 189

Z S-ka

Częstochowa Aleja II № 33 Tel. 93.

Biuro reklamacji frachtów kolejowych.

Udziela wszelkich informacji, dotyczących się tariff kolejowych;
uskutecznia reklamacje frachtów kolejowych; zakupuje pretensje
ewentualnie daje na nie zaliczki.

— Repertuar teatralny.

Teatrzyk „Odeon“ (Aleja II № 43) —
Dziś: „Koźła krew“, wiodewil w 1 akcie
ze śpiewami. — Teatr miejski — Dziś: „We-
soły karnawał“, wiodewil w 1 akcie.

Współdzielcze fabryki tkackie.

Wytwórczość współdzielcza w tej
formie, jaka w naszym kraju powstaje,
należy do najtrudniejszych zadań ruchu
współdzielczego; przyczyną tego są roz-
maite: przedewszystkiem wszystkie istnie-
jące u nas fabryki współdzielcze, jak
Huta Szklana w Wyszkowie, 1-szy Tka-
cki Związek Roboczy w Łodzi i inne,
opierają narazie byt swój nie na Związ-
ku stowarzyszeń spożywczych, jak w
Anglii, Belgii; na ich własnych wyłącznie
barkach spoczywa sprzedaż towarów
wyprodukowanych; niewielkimi odbior-
cami są sami udziałowcy oraz spółki
spożywcze, główny jednak kontyngens
odbiorców stanowią hurtownicy, którzy
towar sprzedają kupcom za pomocą a-

gentów. Jeżeli weźmiemy pod uwagę
sprawozdanie I Tk. Związku Roboczy w
Łodzi za rok 1908, to przekonamy się,
że fabryka wyprodukowała dla hurtow-
ników lub t. zw. fabrykantów w roku
ubiegłym tkanin bawełnianych za 75,000
rb., sprzedała zaś udziałowcom oraz
spółkom spożywczym towaru za 6 500
rubli.

Niemia dwóch zdań, że przy takim
stosunku procentowym olbrzymią część
zysków przelewa się do kieszeni różnych
niepowołanych pośredników; lecz haracz-
ten płacić muszą konsumenci, a że re-
krutują się przeważnie ze sfer średnio
lub wprost niezamożnych, więc sprawa
ta jest tym ważniejsza i pilniejsza do
przeprowadzenia.

Ważnym nadzwyczajnie czynnikiem
rozwoju fabryk współdzielczych jest
kapitał obrotowy. Jeżeli weźmiemy np.
tkalnie mechaniczną to: na maszyny i
urządzenie fabryki (bez zabudowania) o
liczbie 50 krosien wązków potrzeba
15,000 rb. kapitału zakładowego; na kup-
no zaś przędzy oraz dodatków, przy
wytwarzaniu 5 sztuk tkaniny bawełnia-
nej po 12 rb. wypada 3,000 rb. tygod-
niowo; towar jednakże sprzedawany by-
wa hurtownie dwa razy do roku, tak że
kapitał obrotowy winien wystarczyć przy-
najmniej na 6—8 mies., co uczyni 80—
90,000 rb. Nie ulega wątpliwości, że dziś
mowy być nie może, aby grupa robot-
ników, którzy są współwłaścicielami
istniejących fabryk współdzielczych, mo-
gła rozporządzać tak poważnym kapita-
łem, dojszcie zaś do tego ideału, który w
Anglii, Szwajcarii jest rzeczą zupełnie
utartą, że fabryki współdzielcze pracują
wyłącznie na potrzeby Związków stowa-
rzyszonych spożywczych i od nich otrzymu-
ją fundusze na prowadzenie interesu,
jest w naszych stosunkach rzeczą na-
razie niemożliwą; wypada wziąć pod uw-
agę, że ruch kooperacyjny w naszym
kraju jest młody.

Mysł założenia fabryki współdzielczej
powstała w Łodzi w 1907 r. i znalazła
przychylny oddźwięk w gronie robot-
ników. Powołano komisję, w skład któ-
rej weszli pp. Wacław Morsztynkiewicz,
Fr. Szczypiński, Piotr Samulski, W. Per-
czyński i inni, którzy po wielu stara-
niach uzyskali zatwierdzenie pierwszej
w kraju ustawy I Tkackiego Związku Ro-
boczego w Łodzi, na mocy normalnej
ustawy związków roboczych (arteli); na
pierwszym zebraniu organizacyjnym no-
wego Tow. w dniu 3 grudnia 1907 r.
okazało się, że zadeklarowanych udzia-
łów 300-rublowych było 50, z czego
właścicielom na ręce kom. organizacyjnej
— 6.300 rb. Wobec tego postanowiono
nabyć tkalnie mechaniczną od firmy
Tessler i Morsztynkiewicz za 9,000
rb. po uprzednim zbadaniu stanu ma-
szyn i urządzenia fabryki przez uproszo-
nych rzeczoznawców, którzy wartość
maszyn ocenili na 10,500 rb. Ze wzglę-
du jednakże na niewielki kapitał obroto-
wy, aczkolwiek za fabrykę wypłacono
tylko 4,500 rb., gdyż współwłaściciel p.
Morsztynkiewicz udział swój w poprzed-
niej firmie pozostawił, jako pożyczkę
dla Związku, okazało się na razie mo-
żliwym tylko pracować dla łódzkich
fabrykantów (hurtowników) z ich przędzy
i na ich rachunek, czyli otworzyć t. zw.
tkalnie zarobkową. Lecz tu zarząd Związ-
ku roboczego spotkał się z nieprzewi-
dzianą przeszkodą: jedna z partii wy-
wrotowych, wychodząca z założenia, że
robotnicy mogą być tylko właścicielami
fabryk na mocy przymusowego wywłasz-
czenia, a nie drogą kupna, wydała odez-
wę w języku niemieckim i żargonie,
zadając od fabrykantów, aby bojkotowa-
li fabrykę współdzielczą i tylko dzięki
nadzwyczajnej energii i sumienności w
pracy członków-pracowników fabryki, a
zwłaszcza umiejętnemu fachowemu kie-
rownictwu udało się zwalczyć „bojkot“.
Związek wyszedł z tej próby zwy-

LEKARZ-DENTYSTA
MICHAŁ GREJNIEC
w CZĘSTOCHOWIE,
I Aleja Nr. 10, dom p. Rajcherowej,
Przyjmuje codziennie od 9—1 rano i
od 5—7 wiecz. w niedzielę do 4 po p.
Poleca Nr. 1 swego wydawnictwa,
poświęconego krzewieniu zasad zę-
bolecnicstwa wśród mas najbiedszych
p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania
zębów i jamy ustnej“. Cena 5 i 10 k.
Ządać w księgarniach! 20

Kalendarzyk.

Dziś: Jan z Mary W. Emiljana M. Oniewomira
Jutro: Apolonij P. M. Cyryla—Goryslawy.
Wschód słońca: o g. 7 m. 38.
Zachód: 4 51.
Przybyło dnia i godz. 39 min.
Daty historyczne: 1226 Zakończenie Przemysła II w Rogoźnie. 1904. Wybuch wojny rosyjsko-japońskiej.

Popierajcie przemysł krajowy.

Fabryka wyrobów cementowych majątku „OSTROWY“

J. C. W. Wielkiego Księcia **Michała Aleksandrowicza.**

Wyroby: dachówki, rur różnych wymiarów i form cegły, płyty podłogowych i trotuarowych, różne upięknienia fasad itp.

Przedstawicielstwo i biuro sprzedaży w firmie „Mot“ w Częstochowie ul. Dojazd № 29 telefon № 203.

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-ia, dom własny.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Założony w roku 1887

WYKONYWA RZEZBY POMNIKI. ROBOTY BUDOWLANE I SZTUKATERJE.

Telefon 25 200.

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenie młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

ców, żeby zaznaczyć, że projekt sądów lokalnych jest zupełnie nieprzystosowany do życia rosyjskiego.

W imieniu Koła Polskiego przemawia Montwiłł o motywach głosowania. Następuje balotowanie poprawek i dopóki § 19.

Część poprawek wnoszący cofają, część—Duma odrzuca.

Przyjęte są trzy poprawki: Opoczyńska, Andrejczuka i październikowców. Przy balotowaniu punktu 3 § 19-go w całości przewidującego obowiązkowość cenzusu majątkowego, Duma 164

głosami opozycji i skrajnej prawicy, przeciwko 128 gł. październikowców odrzuca cenzus majątkowy.

(d. n.)

Jutrzejszy obiad.

1. Zupa kalafiorowa. Siekanka ze

zwierzyni. Gęś pieczona z jabłkami. Kapusta brukselska z bułeczką. Owoce. 2. Zupa ogórkowa. Pieczeń wołowa z kłuskami. Naleśniki z konfiturami.

Pamiętajcie o wpisach Szkolnych.

PIERWSZA PRASKA FABRYKA ORKIESTRIONÓW

DIEGO FUCHS W PRADZE.

POLECA Orkiestrjony, zastępujące 5 do 20-tu instrumentów w zastosowaniem siły ciężarowej, lub elektrycznej poznane i zaszczytnie wyróżnione na WYSTAWIE CZĘSTOCHOWSKIEJ

Przedstawicielstwo: Dom Handlowo-Romisowy Zdzisław RYLSKI Częstochowa, Aleja II Nr. 33 Tel. 93 ORKIESTRJOŃ PIĘCIU TYPOW NADESZŁY.

Sprawność wykonawcza

której wymagają czasy obecne, a której organy cieleśne i duchowe — mięśnie i nerwy, wysiłają się do najwyższego stopnia i przedwcześnie wyczerpują, nie może być

utrzymana

ani przywrócona należyć przez zwykłe środki odżywcze. Liczne powagi lekarskie stwierdzają możliwość szybkiego oraz trwałego wzmocnienia

przez Sanatogen Bauera.

Sanatogen Bauera jest do nabycia w każdej aptece i składzie.

Ilustrowaną broszurę wysyła na żądanie główny przedstawiciel Zakładów Sanatogenu na Królestwo Polskie, p. S. Karczewski, Warszawa, Nowo-Senańska No. 4.

NOWA KSIĄŻKA

Adama Szymańskiego autora szkiców „Z. Jakuckiego Olimpu“

baśń 149 str. 80 kop. Warszawa u Gebethnera i Wolffa.

Od 1-go Marca 1910 r. otwarty będzie

Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa-Herby-Granica — p. f. H. KOCZAŁSKI & B

Kantor mieścić się będzie przy ul. Panny-Maryi Nr. 18 w oficynie na lewo (parter)

W zakres operacji wchodzić będzie: cienie i ekspedycja towarów przywozowych i wywozowych na warunkach najprzystępniejszych.

ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE!!! TO NIC NIE KOSZTUJE!!!

Każdy żądający otrzyma BEZPŁATNIE paczkę zawierającą pewny ŚRODEK przeciw REUMATYZMUI I PODAGRY.

Długi czas cierpieliem na REUMATYZM I podagrę, lecz żaden środek nie przyniósł mi najmniejszej ulgi, lekarze zaś uważali chorobę na nieuleczalną. Po upływie pewnego czasu udało mi się zostawić lekarstwo z 5 zupełnie nieszkodliwych części i używając środków ten bardzo krótki czas, zdołałem wyleczyć się zupełnie. Następnie próbowałem dawać to samo lekarstwo innym znajomym i sprowadziłem, cierpiącym na reumatyzm, jak również chorzyńm bezczym się w szpitalach na te choroby, a osiągnięte rezultaty wprost zdumiewały najpoważniejszych lekarzy, którzy przyznali, że wynaleziony przeze mnie środek leczniczy jest najpewniejszy, przeciw tej chorobie.

Od tego czasu zdołałem za pomocą tego środka wyleczyć już setki osób, które skutkiem choroby tej stały się niezdolnymi karkami, nie mogącymi ani jeść, ani ubierać się bez pomocy drugich z tych wielu w wieku lat 60 do 75, cierpiących na REUMATYZM od lat 30. skutecznego działania tego środka leczniczego, iż zupełnie bezkarnie kilkadziesiąt paczek, aby dać możność licznym następom chorych skorzystać z niej.

Jest to środek cudowny i nie ulega żadnej wątpliwości, iż chorzy, których lekarze oraz na kuracji w szpitalach uważają za nieuleczalnych mogą być zupełnie wyleczeni. PROSZĘ ZWRÓCIĆ UWAGĘ NA TO, IŻ NIE ŻĄDAM ŻADNEGO HONORARIUM, lecz proszę tylko zakomunikować mi, iż W. P. chce sobie otrzymać bezpłatnie paczkę tego środka leczniczego na próbę, wymieniając nawiąskowo i dokładny adres w języku polskim. O ile środek ten okaże się W. P. potrzebny w większej ilości, to zaznaczam, iż cenę tego jest bardzo umiarkowana. Nie pragnę, bynajmniej zubożać się, arzuwając tak pragnę tylko aby wynalazek mój przyniósł największą ulgę cierpiącym na tę chorobę.

Proszę zwrócić się na kartkach postowych o frankowanych markę 4 kop. do M. E. Trejser, Bangor House, Shoa Lane, E.C., London, W. 113.

ROZKŁAD JAZDY

Table with columns: Wychodzi z Częstochowy, Przychodzi do Warszawy, Godzina, m., min.

Przychodzi z Sosnowca do Częstochowy.

Table with columns: Osobowy, 2-4 godz., 8 m. 40 rano.

Wychodzi z Warszawy.

Table with columns: Osobowy, Kurjer, Osobowy, 2-4 godz., 10 min.

Wychodzi z Piotrkowa

Table with columns: Osobowy, 1-3 godz., 6 min. 35 wiecz.

Advertisement for 'ARYSTOKRATYNA' cream, including text about its benefits and contact information.

ZAKŁAD artystyczno-fotograficzny

Wacława Wesółowskiego w Częstochowie róg ul. Alci i Teatralnej 26. Wykonują wszelkie roboty wchodzące w zakres nowoczesnej fotografii po cenach przystępnych.

441 głowy i Migrenę

natychmiast usuwa MIGRENO-NERVOSIN. Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Żądać w aptekach i składach aptecznych tylko oryginalnych proszków 10 k. szt. Pudełko 1.50 k. 147-30

Do sprzedania plac

pomiędzy Szpagacjarnią a Koczarami Huzarów wprost stacji Dr. Z. Herby-Kiełca. Wiadomość w Zaciszu. 239

Majster na wyjazd do Rosji.

Znający się dokładnie na przędzy i polerowaniu SZPAGATU, mogący samodzielnie prowadzić wszystkie działy fabryki Szpagatu potrzebny zaraz. Miejsce stałe. Kawalerowie lub żonaci z nieliczną rodziną mają preferensztwo. Oferty z dokładnym opisem dotychczasowej działalności i wymaganiami składać w Administracji pod literami F. T. S. 1910. 259-3-1

Kraków Zakład wodoleczniczy i sanatorium spec. chorób nerwowych

D-ra Kupczyka—ul. Szupkiewicza. 43-1

Pianino, fortepiano nowe używane

Schrödera oraz własnej fabryki. Sprzedat ratami wypoż. zamiana Warszawa Nowy Świat 70. Wąsowski. 52

Różne mieszkania do wynajęcia.

Fabryczna. 7. 164-6-1

Do wynajęcia w Częstochowie plac frontowy przy ulicy Teatralnej Nr. 45

wiadomość w Biurze adresem także na sprzedaż są dwa wozy półtorozny i kolejnij. 199

Zgineła karta paszportowa wydana

przez fabrykę Motte na imię Franciszka Kubier. 262

Potrzebny rzemieślnik

Ulica Cerkiewna 11 Gromkowski. 255

Powiatni urząd

w najlepszym punkcie spowodu nagłego wyjazdu, wiadomość Aleja 3-dla 71-3 Częstochowa Bielski. 261

Sprzedam sklep spożywczy

kolonijalny Fargi 50 rabli wiadomość Aleja 3 Nr. 71 m 3 Bielski Częstochowa. 262

Pokój do wynajęcia.

Wiadomość u E. Kohna Dom Ficenosa Nr. 18 II Aleja. 260-2-1

Obiady na świeżem maśle

35-40 kop. W Schronieniu dla służ pod wezwaniem

Matki Boskiej Częstochowskiej, przy ulicy

Wieluńskiej № 28.

PRENUMERATE i OGŁOSZENIA przyjmują: Kantor własny — Częstochowa Aleja II Nr. 38 — w Zaułeczku księgarskim p. K. Lubcke i S-ka, w Noworadomsku p. A. Kalczyński, w Rakowie p. Leon Piotrowski, w Warszawie p. F. Syreulca.

Warunki prenumeraty. Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Ceny ogłoszeń za wiersz jednozpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem kop. 30, po tekście k. 10, obok tekstu (nadstawiane) kop. 50, nekrologi kop. 20. Drobne ogłoszenia po 3 kop. za wiersz.